

Malung-sälens kommun
kommun@malung-salen.se

2022-06-30
1 (18)
Dnr. 2022:2593

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Ungärde skola i Malung-Sälens kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Ungärde skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Ungärde skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver inom det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser av studie- och värdegrundsresultat och använda slutsatser av analyserna för att utveckla undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan anpassar innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp som utgår från elevernas behov och förutsättningar.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp elevernas upplevelse av studiero och se till att gemensamma ordningsregler utformas i delaktighet med elever. Ordningsreglerna behöver förankras bland såväl elever som vuxna på skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa att lärarna ges stöd och förutsättningar för att höja kvaliteten när det gäller bedömning och betygsättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **28 april 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr . 2022:2593) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp skolans resultat men att det till stor del saknas en analys på skolnivå av såväl studie- som värdegrundsresultat och därmed finns inte heller en analys av hur undervisningens förutsättningar och genomförande påverkar måluppfyllelsen. Det medför att resursfördelning, liksom beslut om utvecklingsåtgärder inte grundar sig i en analys, och därigenom finns risken att vidtagna åtgärder inte träffar rätt. Vidare saknar skolan ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att åstadkomma likvärdiga förutsättningar för alla elever oavsett könsidentitet. Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet är begränsat.

Motivering

Skolan saknar ett analysarbete på skolnivå som kan leda vidare till att undervisningen utvecklas

Granskningen visar att rektorn följer upp kunskapsresultat men att ett helhetsperspektiv saknas där resultat ställs i relation till uppföljningar av undervisningens kvalitet och verksamhetens förutsättningar. I intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer en samstämmig bild av att skolan saknar ett systematiskt arbete kring att analysera kunskapsresultat och att en förklaring till avsaknaden av systematik grundar sig i att det varit flera rektorsbyten på skolenheten. Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i samband med granskningen framgår att lärarna gör en utvärdering av elevernas måluppfyllelse och

att rektorn följer upp kunskapsresultat i slutet av varje termin och redovisar dessa till huvudmannen. I skolans uppföljning av läsåret 2020/21 är analysen av elevernas måluppfyllelse vag i samtliga årskurser, men rektorn konstaterar att den låga måluppfyllelsen i lägre åldrar beror på att det saknas behöriga lärare och att det skett en nedskärning av resurspedagoger. I intervjuer med rektorn och elevhälsan framkommer att rektorn tillsammans med specialpedagogen, som även arbetar i kommunens centrala elevhälsa, gör uppföljningar utifrån olika screeningar som utförs i de lägre årskurserna men att det saknas ett helhetsperspektiv då de insatta åtgärderna har en svag koppling till någon form av analys och skolans behov.

Av granskningen framgår att rektorn till viss del följer upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn berättar i intervju att samtliga klasser på skolan arbetar med olika värdegrundsord under hela läsåret och att lärarna för kollegiala samtal kring de olika värdegrundsorden och hur dessa genomsyrar undervisningen. Rektorn genomför även individuella samtal med alla elever i årskurs 8 kring hur en bra kamrat ska vara och kring det sociala samspelet i klassen.

Rektorn ger begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte bedriver ett systematiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att både flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Av granskningen framkommer att rektorn har låg kännedom om i vilken grad eleverna ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet. Rektorn uttrycker i intervju att hen varit allt för kort tid på skolan för att ge en bild av i vilken grad eleverna ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet men rektorn uppger samtidigt att hen tycker att skolan ger flickor och pojkar samma förutsättningar. Förklaringar som ges till att det finns skillnader i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar är att flickorna är mer motiverade och att pojkarna är omogna i yngre åldrar, vilket enligt rektorn påverkar måluppfyllelsen.

Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i samband med granskningen visar att det finns skillnader mellan flickors och pojkars upplevelse av trygghet och att

även måluppfyllelsen skiljer sig åt. Bland annat framkommer det i Skolenkäten¹ att flickor i årskurs fem skattar påståenden om stimulans lägre än pojkar i årskurs fem medan ett omvänt förhållande finns mellan flickor och pojkar i årskurs 9 samt att påståenden om argumentation och kritiskt tänkande skattas lägre av flickorna i årskurs fem och nio jämfört med pojkarna i årskurs fem och nio. I elevintervjuer framkommer att elever upplever att lärarna inte har ett gemensamt förhållningssätt i bemötandet av flickor och pojkar och ger exempel på att pojkar lättare får skulden vid olika incidenter men att i undervisningssituationen så behandlas flickor och pojkar lika. Ytterligare en aspekt som synliggörs under elevintervjuerna är att det finns en samstämmig bild bland de intervjuade eleverna att elever kan bli olika bemötta av lärare beroende på om syskon gått på skolan tidigare och att vissa lärare kan ge kommentarer som att "det var duktigt av dig för att vara tjej" eller att det från lärarnas sida finns fördomar kring gymnasieval som att en lärare kan uttrycka att ett visst gymnasieval är mer för killar.

Rektorn leder och organiserar i begränsad utsträckning lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn i begränsad utsträckning leder och organiserar det pedagogiska arbetet och ger lärarna förutsättningar till kollegialt samarbete. I intervjuer med lärare framkommer att rektorns pedagogiska ledning är otydlig, vilket försvårar för lärarna och elevhälsan att samverka och för kommunikation om arbets- och förhållningssätt att nå ut till alla lärare. I elevintervjuerna uttrycker elever att olika lärare gör på sitt eget sätt och att eleverna lär sig att det är så. Av granskningen framkommer vidare att det finns mötesstrukturer för regelbundna arbetslagsmöten och att rektorn har infört undervisningskonferenser men det framgår samtidigt av intervjuer med lärare att det bland annat saknas agenda för mötena och att olika möten kan krocka, vilket försvårar samverkan mellan lärare och mellan lärare och elevhälsan. Lärare uttrycker dock att det kommunikationsarbete som utvecklingsarbetet kring lektioners utformande, som leds av en förstelärare, utvecklar undervisningens kvalitet. Lärare ger även exempel på att det kollegiala lärande som skett kring hur

¹ Skolinspektionens skolenkät våren 2021. Skolenkäten besvaras av elever i årskurs fem och nio. Indexvärdet går från 1-10 och ett högt indexvärde motsvarar en positiv uppfattning om påståendet.

lärarna kan förtydliga kunskapskraven för eleverna i yngre åldrar, har utvecklat undervisningens kvalitet. Det framkommer vidare att skolan saknar en tydlig organisation för hur obehöriga lärare ges introduktion. I intervjuer med lärare framkommer att obehöriga lärare inte ges någon introduktion och att det tagits fram information för obehöriga lärare av arbetsmiljögruppen men att ingen vet var materialet nu finns. Rektorn berättar i intervju att specialpedagogen har i uppdrag att stödja de obehöriga lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver inom det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser av studie- och värdegrundsresultat och använda slutsatser av analyserna för att utveckla undervisningen.

Granskningen visar att arbetet med att analysera såväl studie- som värdegrundsresultat inte fungerar. Slutsatser av analys är avgörande för inriktningen på skolans utvecklingsarbete i riktning mot ökad måluppfyllelse samt som grund för prioriteringar och fördelning av resurser. I nuläget vidtas åtgärder snarare reaktivt än proaktivt och det saknas svar på vilka faktorer i kärnverksamheten som ligger bakom behoven av åtgärder.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att prioritera det systematiska kvalitetsarbetet inom den mötesorganisation som finns och lägga fast datum med tydlig agenda, för att utifrån en samlad bild av skolans resultat analysera, dra slutsatser och ta ställning till hur de nya insikterna kan leda verksamheten vidare. Rektorn behöver tydliggöra för medarbetarna vikten av att i en analys söka svar på varför såväl studie- som värdegrundsresultat ser ut som de gör. I det bör i förekommande fall också ingå aspekter på resultatskillnader mellan flickor och pojkar. Fokus måste vara på skolans uppdrag, hur undervisningen faktiskt bedrivs och hur samverkan fungerar, samt på andra faktorer som skolan har möjlighet att påverka. Att i personalgruppen betona och förankra det gemensamma ansvaret för studie- och värdegrundsresultaten skulle också kunna bidra till en stärkt samverkan och samhörighet mellan lärarna och elevhälsans personal. Målet måste vara att alla elever får de förutsättningar de behöver och har rätt till för att lyckas i skolan. För att rektorn ska kunna genomföra detta arbete så kan huvudmannen behöva se över rektorns förutsättningar.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna ges en strukturerad, varierad och målfokuserad undervisning, samt ett aktivt lärarstöd. Skolan arbetar aktivt med insatser för att stimulera eleverna och skapa delaktighet och inflytande i undervisningen men behöver i högre utsträckning anpassa undervisningen utifrån varje enskild elevs förutsättningar och behov.

Motivering

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer framgår att lärarna har en gemensam lektionsstruktur och arbetar med varierade arbetsformer. Vid lektionsobservationer ser Skolinspektionens utredare att lärare arbetar med att ställa reflekterande frågor till eleverna som tydliggör lektionens syfte och olika delmoment. Vidare observeras en välbalanserad växling mellan lärarens inledning, elevernas parvisa/gruppvisa och enskilda arbete vid nästan samtliga av de observerade lektionerna. När eleverna arbetar i grupp eller enskilt, går läraren runt och säkerställer att eleverna vet vad de ska göra, ställer utvecklande frågor och lyssnar till elevernas resonemang. Av observationer framgår även att eleverna, med något enstaka undantag, kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang genom stora delar av lektionen. Vidare framgår att lärarna med några få undantag balanserar väl hur lång tid eleverna klarar av att vara aktiva, deltagande och lyssnande. Dialogen som lärarna har med eleverna och dialogen mellan elever, bidrar till att eleverna bibehåller sitt engagemang i lektionsuppgifter. Av elevintervjuer framkommer att eleverna upplever att de får hjälp att förstå och komma igång med

uppgifter, vilket även framgår av Skolinspektionens skolenkät², där eleverna skattar påståendet att "Mina lärare förklarar vad jag ska göra i skolarbetet så att jag förstår" relativt högt.

Undervisningen stärker elevernas självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärarna systematiskt arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna skapar ett tillåtande klimat genom att uppmuntra eleverna att uttrycka tankar och åsikter, vilket stärker elevernas självuppfattning och tillit till den egna förmågan. Av lektionsobservationer framgår att eleverna i de uppgifter de arbetade med gavs tillfälle att både bekräftas i den egna förmågan kopplat till arbetet med en uppgift, men även att de blev bekräftade av andra elever i den lärandeprocess som skedde. Av observationer och intervjuer med lärarna framgår att lärarna stimulerar eleverna genom att ge positiv förstärkning där de bekräftar och utmanar eleverna i den dialog som förs i undervisningen. Det framkommer även i elevintervjuer där elever uttrycker att de känner att deras lärare tror att de kan.

Lärarna anpassar till viss del innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp

Granskningen visar att lärarna till viss del anpassar innehåll och arbetssätt för att stimulera och utmana eleverna i undervisningen men att behov finns att i högre utsträckning samverka med elevhälsan i detta arbete. Av granskningen framkommer att lärare använder olika metoder för att stimulera och inspirera eleverna i den undervisning som sker på gruppnivå. Med få undantag är eleverna, under den observerade lektionstiden, engagerade i sina uppgifter och ägnar lektionstiden åt det den är avsatt för. Elever uttrycker i intervjuer att de upplever att den stödfunktion som kallas Resursen, där två lärare arbetar, är ett bra stöd för de elever som har behov av extra anpassningar i form av lugn och ro eller att extra förklaringar ges till olika uppgifter i undervisningen. I Resursen arbetar lärare som har lång erfarenhet. I intervjuer med lärare i de yngre åldrarna och elevhälsan framkommer att elevhälsan sällan är ute och observerar i klassrummen vilket lärare upplever försvårar samverkan

² Skolinspektionens skolenkät våren 2021. Skolenkäten besvaras av elever i årskurs fem och nio. Indexvärdet går från 1-10 och ett högt indexvärde motsvarar en positiv uppfattning om påståendet.

med elevhälsan kring elevers behov och förutsättningar och i förlängningen vilka anpassningar av innehåll och arbetssätt som lärare kan behöva göra utifrån den aktuella elevgruppen. Lärare i de äldre årskurserna upplever dock att samverkan med elevhälsan fungerar väl och att kollegiet är bra på att stödja varandra i att utforma extra anpassningar och utmaningar för eleverna. I intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsan till stor del lagt sina resurser i årskurs 8 och 9 men att det finns en plan för att utveckla samverkan med lärarna i de yngre åldrarna till hösten gällande undervisningens utformande kopplat till måluppfyllelsen i de yngre åldrarna.

Undervisningen genomförs så att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna är delaktiga i att reflektera över sitt eget lärande och att planera och utvärdera arbetsformer i undervisningen och att eleverna ges inflytande och är en aktiv del i planeringen av undervisningen i förhållande till deras ålder och mognad. I intervjuer med elever och lärare framkommer exempel på hur elevernas synpunkter påverkat genomförandet av undervisningen och exempel på hur lärarna arbetar med att få eleverna att reflektera kring sitt eget lärande. Elever nämner i intervjuer att de reflekterar över det egna lärandet genom att utvärdera i slutet av lektionerna. Av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört i samband med granskningen framgår att lärarna vid flertalet tillfällen får eleverna att muntligt reflektera över lektionens innehåll, genom den dialog som läraren har med eleverna. Det framkommer även i intervju med lärare att dialogen med eleverna är central avseende att få eleverna att reflektera över sitt egna lärande och att även digitala reflektionsverktyg används för att synliggöra elevernas tankar. Både elever och lärare ger exempel på hur elevernas synpunkter förändrat undervisningsmoment. Bland annat genom att elever fått pröva och utvärdera olika arbetssätt eller att elevers intressen fångats upp och påverkat undervisningens innehåll, exempelvis genom att dataspel använts inom matematikämnet eller att eleverna fått välja olika redovisningssätt vid slutet av ett arbetsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan anpassar innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp som utgår från elevernas behov och förutsättningar.

Granskningen visar att innehåll och arbetssätt i undervisningen i högre omfattning behöver anpassas till aktuell elevgrupp så att undervisningen stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att synliggöra utmaningar och framgångsfaktorer på organisations-, grupp- och individnivå för att utveckla undervisningen så att den främjar att elever ska kunna delta i undervisningen och tillgodogöra sig utbildningen. I detta arbete är samverkan med elevhälsan central så att lärarna i högre utsträckning kan använda kunskapen om elevernas behov och förutsättningar för att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt på gruppnivå. I arbetet kan förslagsvis elevhälsan involveras i det pågående arbetet kring lektionsdesign i syfte att lärare och elevhälsa ska kunna utgå från en gemensam referensram där lektionsobservationer kan utgöra ett viktigt underlag för framtagande av såväl utmaningar för de elever som behöver det samt extra anpassningar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolans arbete för att förbättra studieron inte är samlat och att det inte har resulterat i att alla elever har den studiero som de behöver. Främst gällande ordningsregler, erbjuder lärmiljön inte tillräcklig studiero för att eleverna ska kunna ägna sig åt sitt skolarbete. När det gäller elevernas trygghet så är den generellt bra tack vare exempelvis tydliga satsningar på att organisera för närvaro av vuxna på raster och att utifrån elevernas synpunkter genomföra förändringar i såväl skolans inne- som utemiljö.

Motivering

Skolan arbetar för att skapa studiero men gemensamma förhållningssätt saknas

Granskningen visar att gemensamma förhållningssätt saknas för att skapa studiero. Trots att förbättrad studiero varit ett prioriterat utvecklingsområde en längre tid, så är graden av studiero i stor utsträckning beroende på vilken lärare som leder eleverna

och vilket ledarskap den personen besitter. I intervjuer med elever framkommer att det finns ordningsregler på skolan som eleverna har varit med och tagit fram. Dock framkommer en delad bild i intervjuer mellan yngre och äldre åldrar kring huruvida eleverna varit delaktiga i framtagandet av ordningsreglerna. Elever uttrycker i intervjuer att lärarna har olika ordningsregler och att man som elev lär sig vilken lärare som har vilka ordningsregler. Även lärare framhåller i intervju att det i de kollegiala samtalen som förs på undervisningskonferenserna blivit tydligt att elever betar sig på olika sätt hos olika lärare, vilket förvånar lärarna. Rektorn och elever i äldre åldrar uttrycker i intervjuer att mobilanvändningen på lektionstid varit ett stort problem på högstadiet och att det påverkat studieron på ett negativt sätt. Elever berättar att rektorn infört mobilskåp i varje klassrum och att det är bra men att det varierar mellan olika lärare kring att upprätthålla regeln att eleverna ska lämna in sina mobiler i skåpet vid lektionsstart. I intervjuer med elever framkommer en samstämmig bild att eleverna upplever att det är studiero på de flesta lektioner och att en bidragande orsak är att det är bra lärare och ganska små klasser. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer observerades att den inledande lektionsstruktur som samtliga lärare använde sig av, med en tydlig genomgång av lektionens innehåll och arbetssätt samt tidsangivelser för olika moment, bidrar till att skapa studiero för eleverna.

Skolans arbete för ökad trygghet har gett resultat

Granskningen visar att arbetet för ökad trygghet har varit prioriterat på motsvarande sätt som studiero, och i det sammanhanget har skolan lyckats öka elevernas upplevda trygghet. Av granskningen framgår att tryggheten kartläggs på olika sätt, bland annat genom trivselenkäter och trygghetsvandringar. Den ökade tryggheten har främst åstadkommit genom en förbättrad organisation för vuxnas tillgänglighet under rasttid och vid skolbussarna. Enligt resultat för årskurs 5 och årskurs 9 i Skolinspektionens skolenkät från vårterminen 2021 ligger värdet för påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" visserligen tydligt under riksnittet, men intervjuerna vid Skolinspektionens besök ger bilden av att tryggheten på skolan har förbättrats och att den generellt är bra. Elever ger exempel på förändringar kopplat till platser inomhus, som att korridorer som upplevts otrygga för eleverna, byggts om.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp elevernas upplevelse av studiero och se till att gemensamma ordningsregler utformas i delaktighet med elever. Ordningsreglerna behöver förankras bland såväl elever som vuxna på skolan.

Granskningen visar att brister i studieron kan kopplas till att de förhållningssätt, regler och rutiner som ska gälla på skolan för att förbättra studieron är svagt förankrade och att lärarna inte har ett gemensamt sätt att tillämpa dessa.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematiskt följa upp hur studieron påverkas av hur ordningsreglerna efterlevs. Rektorn behöver vidare se till att återkoppla sina iakttagelser till berörda lärare och vidta åtgärder så att lärarna utvecklar ett gemensamt förhållningssätt som skapar en tydlighet för eleverna. Vidare behöver rektorn säkerställa att processen för att ta fram kommande läsårs ordningsregler involverar eleverna på konkret nivå. Reglerna behöver även tydligt förankras i såväl elevgrupp som personalgrupp. Även kompetenser inom elevhälsan skulle inom ett värdegrundsarbete kunna bidra till ett gemensamt förhållningssätt i kollegiet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan saknar ett systematiskt arbete för att säkerställa rättssäkra och likvärdiga omdömen och betyg. Skolan har forum för bedömningsdiskussioner, men dessa resulterar inte i att rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betygssättning.

Motivering

Analys av kunskapsresultat genomförs i mycket begränsad omfattning

Granskningen visar att rektorns analys av omdömen och betygssättning är mycket begränsad, liksom rektorns kännedom om eventuella avvikelser och hur lång tid dessa har funnits. Av granskningen framgår att analys som visar på om avvikelser på grund av att lärare bedömer olika inte har skett. I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i samband med granskningen saknas en analys av lärarnas bedömningar och betyg.

Samverkan mellan lärare kring bedömning och betygsättning genomförs i begränsad omfattning

Granskningen visar att trots att det finns avsatt tidsutrymme för lärarkollegiet att hjälpas åt i arbetet med likvärdig bedömning, så har detta skett i begränsad omfattning. Av granskningen framgår att rektorn har avsatt tid inom skolans mötesorganisation för bedömningsdiskussioner och tillsatt en förstelärare som leder kollegiala diskussioner kring tolkning av kunskapskrav. I intervjuer med lärare framgår dock att det saknas regelbundna förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar. Lärare uppger att de metoder som används för att kvalitetssäkra omdömen och betyg till stor del utgörs av lärarnas egna initiativ, till exempel erfarenhetsutbyte mellan kollegor vid osäkerhet kring betygssättning. De nationella proven används enligt lärare och rektorn för att öka likvärdigheten i lärarnas betygssättning men lärare upplever att det saknas en tydlig plan för hur exempelvis sambedömning, resultatredovisning och samverkan med andra skolenheter ska ske. I intervju med rektorn framkommer att specialpedagogen lägger upp arbetet och strukturen kring sambedömning av de nationella proven och att detta tillsammans med undervisningskonferenserna och betygskonferenserna är metoder som används för att säkra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper. I intervju med elevhälsan berättar representanter att stödet till lärarna avseende bedömning och betygssättning är behovsstyrt från resursläraren, som delger elevhälsan underlag, då lärare känner sig osäkra vid bedömning och betygssättning. Representanter berättar att ingen sambedömning mellan skolor sker ämnesvis i nuläget men att det har talats om att sambedömning ska ske mellan kommunens skolor kommande läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa att lärarna ges stöd och förutsättningar för att höja kvaliteten när det gäller bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att skolan inte har ett aktivt arbete med att säkerställa en likvärdig och rättssäker bedömning och betygssättning. I rådande situation saknas ett systematiskt arbete till stora delar, vilket är särskilt allvarligt med tanke på de konsekvenser oriktiga omdömen eller betyg kan medföra för elevers framtida studie- och yrkesval. Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de gått i eller vilken lärare som gjort bedömningarna.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att leda lärarna i arbetet med att gemensamt diskutera och analysera skillnader i bedömning så att lärarnas förmåga att ta ansvar för sin bedömning och betygsättning stärks. En särskild uppföljning av utvecklingsområdet inom skolans systematiska kvalitetsarbete skulle kunna bidra till att understryka vikten av att utveckla arbetet och säkerställa elevernas rätt till att bli bedömda och betygsatta på likvärdiga och rättssäkra grunder.

På Skolinspektionens vägnar

X Johan Westerling-Kalla

Beslutsfattare

Signerat av: Johan Westerling Kalla

I handläggningen av ärendet har Johanna Fredman, föredragande , Ebba Zeno, utredare och Eva Lindgren, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Ungärde skola är en grundskola med årskurserna F-9. Huvudman för skolan är Malung-Sälens kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök cirka 200 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 5 april 2022 och den 8 april 2022. Besöket genomfördes av Johanna Fredman och Ebba Zeno.